

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2018/19:14

Onsdagen den 12 december

---

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Stefan Löfven

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 13–14 december 2018

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Då öppnar vi dagens sammanträde i EU-nämnden med information och samråd inför Europeiska rådets möte den 13–14 december med statsminister Stefan Löfven, som är välkommen hit. Jag hälsar också alla medarbetare välkomna.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! På Europeiska rådets dagordning den här gången finns det flera olika viktiga frågor, däribland EU:s långtidsbudget, den inre marknaden, utrikesfrågor och migration. Inga avgörande beslut ska dock fattas.

Efter de senaste dagarnas utveckling i Storbritannien kommer naturligtvis också brexit att få ett stort utrymme. I anslutning till Europeiska rådet ska stats- och regeringscheferna också träffas för ett eurotoppmöte i ett så kallat utvidgat format där även Sverige är inbjudet att delta.

Fru ordförande! Förhandlingarna om EU:s långtidsbudget har gått framåt i god takt under det österrikiska ordförandeskapet. På bordet ligger nu ett förhandlingsunderlag, en så kallad förhandlingsbox, som listar de olika alternativ som ska finnas med i den fortsatta förhandlingen.

Sverige har tillsammans med andra likasinnade medlemsstater fått gehör för mycket, och det har återspeglats också i förhandlingsboxen. Vi anser därför att den är en bra bas för det fortsatta arbetet.

Vi befinner oss fortfarande i den inledande fasen av förhandlingen, så några siffror ligger ännu inte på bordet. Sverige har sina prioriteringar inför de kommande förhandlingarna, fastslagna sedan över ett och ett halvt år tillbaka. Vi vill se en modern budget, en rättvis budget, som är anpassad för ett EU utan Storbritannien där vi rättar mun efter matsäck när en stor nettobetalare försvinner och där den svenska avgiften hålls nere.

Vi vill också se att det ska kosta att inte ta ansvar. Länder som inte tar ansvar i migrationspolitiken eller inte respekterar EU:s gemensamma värden ska inte kunna få tillgång till stöd från EU på samma sätt som i dag.

En fråga som kommer att diskuteras på mötet är hur snabbt förhandlingarna ska genomföras. Givet det nuvarande tempot är

ambitionen att sikta på en överenskommelse under det finska ordförandeskapet nästa höst. Men det viktigaste är att det blir ett bra resultat, inte att det går fort.

Fru ordförande! EU:s inre marknad är en av unionens största framgångar. Svenska arbetstagare, studenter, företag och konsumenter kan tack vare den dra fördelar av den fria rörligheten varje dag. Med den inre marknaden som bas är det många svenska företag som har lyckats att bli globala aktörer. Det är därför viktigt att fortsätta att utveckla den inre marknaden. En strategisk diskussion om detta väntas ske under våren, och det blir en god möjlighet för Sverige att fortsätta att hålla frågan högt på dagordningen och sätta riktning för det fortsatta arbetet. Regeringen återkommer till riksdagen i det arbetet.

Fru ordförande! Europeiska rådet kommer återigen att behandla migrationsfrågan. Här kan det konstateras att arbetet har rört sig framåt på flera områden, exempelvis samarbetet med länder i EU:s grannskap, förstärkning av vår yttre gräns och förhandlingarna om flera av de rättsakter som ska leda fram till ett nytt asylsystem. Men vi kan återigen konstatera att inga framsteg har gjorts när det kommer till den svåraste frågan, nämligen omfördelning av asylsökande.

Jag väntar mig inte att några steg tas i den frågan inte heller under det här mötet. Men det är ändå viktigt att fortsätta arbetet oförtrutet vidare.

Fru ordförande! Utrikesrelationer står också på dagordningen. Här kommer vi att ha en förberedande diskussion inför det första toppmötet mellan EU och Arabförbundet som kommer att gå av stapeln nu i februari. Det är bra att vi kan ha en närmare regional dialog med den organisationen i EU:s grannskap.

En annan fråga som kan komma att behandlas är det ryska agerandet i Ukraina. De ekonomiska sanktionerna mot Rysslands agerande i Ukraina behöver förlängas innan de löper ut nu i januari 2019. Den frågan ska formellt inte beslutas på Europeiska rådet, men sanktionerna brukar i realiteten förlängas efter toppmötet, om alla är överens.

Regeringen anser att Rysslands fortsatta agerande, inte minst den militära attacken mot ukrainska fartyg i Kertjsundet den 25 november, inte utesluter någonting annat än en förlängning av de ekonomiska sanktionerna. Det ryska agerandet häromsistens är ett brott mot internationell rätt som dessutom borde föranleda en beredskap för att införa nya sanktioner mot vissa ryska individer.

Vi vet dock samtidigt att det finns olika uppfattningar om synen på Ryssland. Det finns medlemsstater som är emot nya sanktioner och som gärna skulle ta bort de nuvarande sanktionerna, de som redan ligger. Mot bakgrund av det är det inför det här mötet allra viktigast att vi behåller enigheten kring att de ekonomiska sanktioner som redan är på plats ska förlängas.

Fru ordförande! Europeiska rådet återkommer till arbetet för att motverka desinformation. Det rör sig bland annat om en handlingsplan mot desinformation och om initiativ för att säkerställa fria och rättvisa val till Europaparlamentet kommande vår. Det är bra att vi nu har en handlingsplan och flera åtgärder för att öka motståndskraften i valprocessen.

Fru ordförande! Utkastet till slutsatser innehåller också ett fördömande av alla former av rasism och främlingsfientlighet och ett välkomnande av

rådsdeklarationen om antisemitism och säkerhet från den 6 december i år. Deklarationen innehåller uppmaningar till medlemsstaterna att göra olika insatser för att bekämpa antisemitism och hatbrott samt att vidta säkerhetshöjande insatser för judiska organisationer och företrädare.

Vi behöver fortsätta att ta initiativ för att motverka alla former av rasism och antisemitism och för att öka säkerheten för alla individer och grupper som utsätts för hatbrott runt om i Europa. Rasism och antisemitism förgiftar våra samhällen och måste bekämpas. År 2020 – alltså 20 år efter Förintelsekonferensen i Stockholm – kommer Sverige att bjuda in till en internationell konferens om hågkomst och om utbildning. Vi får aldrig glömma, aldrig sluta att arbeta för att förhindra och bekämpa nya övergrepp mot mänskligheten.

Fru ordförande! Europeiska rådet kommer att få information om de medborgardialoger som har genomförts inom EU under de senaste åren. Regeringen har aktivt arbetat för att öka delaktighet, kunskap och engagemang i EU-frågor. Det arbetet har mött stor entusiasm runt om i Sverige, vilket också visar på vikten av att föra EU närmare medborgarna. Det är samtidigt glädjande att kunna se och konstatera att stödet för EU-medlemskapet är historiskt stort i Sverige.

Fru ordförande! Sedan förra veckan pågår FN:s årliga klimatmöte COP 24 i Polen. Under det mötet väntas länderna fatta beslut om det regelverk som ska styra genomförandet av Parisavtalet. Betydelsen av det mötet talar för sig själv. Vikten av att minska utsläppen av koldioxid och begränsa jordens uppvärmning är en av vår tids absolut viktigaste och största uppgifter. Här är Sverige pådrivande inom EU, och EU ska fortsätta att vara pådrivande globalt.

Inför mötet i Polen presenterade kommissionen ett förslag till en långsiktig klimatstrategi som styr mot att EU inte ska ha något nettoutsläpp av växthusgaser efter den 2050, någonting som Sverige har varit pådrivande för att åstadkomma. Det är bra att Europeiska rådet nu sätter riktningen för det fortsatta arbetet.

Fru ordförande! Som ledamöterna vet valde premiärminister Theresa May att skjuta på omröstningen i det brittiska underhuset om det utträdesavtal som Europeiska rådet och den brittiska regeringen har ställt sig bakom. Theresa May ska under Europeiska rådets möte få tillfälle att ge sin bild av läget och sedan kommer vi att ha en diskussion inom kretsen av de 27.

Även om det inte nu finns några förutsättningar ändra i det rättsliga avtalet kan det bli aktuellt med uttalanden eller deklARATIONER som ska tydliggöra att avsikten är att den nya relationen ska göra reservlösningen överflödigt.

Med utgångspunkt från den hållning som vi har varit överens om här i nämnden ser jag inga problem från svensk sida med en sådan text. Tvärtom har vi anledning av välkomna alla försök att genom EU:s riktlinjer göra det lättare för den brittiska sidan att få fram ett godkännande.

De senaste dagarna visar att risken inte är över för ett oordnat brittiskt utträde och därmed också ett behov av den beredskapsplanering som sedan i våras har pågått inom Regeringskansliet. Den aspekten kommer också beröras under mötet i Bryssel.

Fru ordförande! I anslutning till det europeiska rådet hålls alltså ett informellt eurotoppmöte i inkluderande format, det vill säga där de länder

som inte har euro som valuta också har bjudits in att delta. Temat för det mötet är fördjupningen av EMU.

Eurotoppmötet kommer att ge vägledning för fortsatt arbete med att fullborda bankunionen, reformera den europeiska stabilitetsmekanismen, som ju är euroländernas krisfond, samt arbeta vidare med nya budgetinstrument på EU-nivå.

Regeringen välkomnar det arbete som pågår med att slutföra bankunionen och med att stödja att euroländerna har en välfungerande krisfond, det är viktigt för hela EU. Vi är emellertid skeptiska till behovet av en särskilt eurozonsbudget. Vi menar att stabilisering hanteras bäst på nationell nivå. Starka offentliga finanser med goda marginaler är den bästa försäkringen, det vet vi av egen erfarenhet.

Detta, fru ordförande, var min redogörelse inför det kommande Europeiska rådet.

Anf. 3 PYRY NIEMI (S):

Tack, statsministern, för föredragningen!

Brexitomröstningen sköts ju upp i måndags, precis som statsministern sa. Det var ett kraftigt motstånd visavi det framförhandlade förslaget. Vissa bedömare säger att det var 400 röster emot och 200 röster för. EU har klokt nog utfäst att förslaget är färdigförhandlat. Flera av parlamentarikerna i Storbritannien lyfte fram att de ville omförhandla avtalet. Andra parlamentariker ville lägga fram ett förslag om en andra folkomröstning.

Nu kommer det att bli en misstroendeomröstning om Theresa May i hennes parti. Hon har verkligen satt sin heder och sitt namn i pant på att detta ska gå igenom. Den första frågan av två frågor jag kommer att ställa här: Vad händer nu om hon eventuellt skulle fällas? Finns det en plan för det, om det kommer fram en annan kandidat som kanske inte alls är för det här förslaget? Hur har ni resonerat kring ett sådant scenario?

Det är bra att den inre marknaden finns med på agendan. Den har tjänat medlemsstaternas syften väl, inte minst på det digitala området, och naturligtvis också den fria rörligheten. Därför skulle jag gärna vilja höra hur statsministern ser på dessa för svenska jobb och svensk välfärd så viktiga frågor och för den framtida utvecklingen av den inre marknaden i EU.

Anf. 4 KARIN ENSTRÖM (M):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för informationen!

Jag vill börja med det svåra läge som både Storbritannien och EU befinner sig i nu. Det är ett besvärligt läge, och jag vill bara understryka att vi har, som statsministern beskriver det, haft en samsyn kring ett uttalande i en deklaration om att så långt formen medger underlätta för Storbritannien och underhuset att acceptera överenskommelsen. Det stöder vi, och det hoppas jag att statsministern känner. Skulle det bli någonting annat på agendan får ni väl återkomma.

Sedan vill jag säga några ord om långtidsbudgeten. Där har vi behandlat dessa frågor under en längre tid. Det finns väl förankrade ståndpunkter. Vi har en samsyn kring vilka Sveriges prioriteringar är. Men jag vill ändå passa på att fråga vad statsministern i diskussionen avser att trycka på, förutom grundprioriteringarna. Det var det ena.

Det andra är: Hur ser läget ut? Statsministern nämnde det till viss del. Det fanns ett antal likasinnade. Gäller det också själva omfattningen, alltså storleken på hela budgeten? Finns det möjlighet att bevara Sveriges rabatter, även om vi inte längre får använda ordet rabatter längre, men det som motsvarar rabatter? Hur är det med tidsplanen? Vi har sagt att det är bättre med en bra budget än en snabb budget. Kommer Sverige att säga någonting om den nya presenterade tidsplanen?

Jag vill också nämna migrationsfrågan. Vi har haft denna fråga uppe i nästan två och ett halvt år. Det är både frustrerande och otillfredsställande att EU inte har kunnat komma längre. Vi har också varit kritiska till att regeringen, som vi ser det från Moderaternas sida, inte har vidtagit åtgärder här hemma i väntan på att EU ska komma vidare, som man har uttryckt det. Men det är uppenbart att det ändå står still. Då har det funnits diskussioner om – kommissionen har föreslagit det – man skulle kunna gå fram med de övriga rättsakterna, fem av de sju, där man ändå har gjort vissa framsteg. Är det någonting som statsministern skulle vilja ta upp eller har övervägt att ta upp, eftersom det inte alls rör sig när det gäller inte minst Dublinförordningen?

Jag har ytterligare två kommentarer. Den ena gäller Rysslands agerande i Azovska sjön. Det är helt oacceptabelt. Där delar vi synen på vikten av enighet. Samtidigt måste man vara oerhört tydlig gentemot Ryssland och, om så är möjligt, få in dessa överväganden om nya ytterligare sanktioner. Men det får inte riskera att hota den något bräckliga samsyn som ändå har funnits fram tills nu kring att behålla nuvarande sanktioner.

Jag skulle också vilja uppmärksamma att det i underlaget finns ett utkast till en rådsslutsats, nr 10, om den civila paktens. Det tycker vi är bra. Vi stöder att den får uppmärksamhet. Men språkbruket i själva rådsslutsatsen kring EU-strategisk autonomi är någonting som vi vill varna för. Det är inte fastställt vad det egentligen betyder, och vi vet att det riskerar att väcka misstänksamhet och försvaga den transatlantiska länken. Jag undrar hur statsministern ser på detta.

Anf. 5 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Jag skulle vilja inleda med att säga att vi delar det som statsministern för fram gällande vikten av att EU är tydligt vad gäller Rysslands agerande och att det samtidigt är oroande att höra att det möjligen finns en växande oenighet inom unionen. Är det någonting som oroar även statsministern?

När det gäller långtidsbudgeten delar Sverigedemokraterna i grunden den svenska positionen om vikten av att hålla ned den svenska avgiften och att anpassa EU:s långtidsbudget efter brexit. Dock har vi en avvikande mening gällande punkten om att villkora budgetmedel baserat på ländernas migrationspolitik. Vi tycker att migrationspolitiken är en nationell kompetens som EU på detta sätt inte ska inskränka på.

När det kommer till migrationspolitiken har det låtit på samma sätt länge. Det finns ingen enighet rörande allt. Frågan är om det någon gång kommer att bli aktuellt att gå vidare med vissa av akterna. Från Sverigedemokraternas sida anser vi att det är problematiskt att EU vill lägga sig i ländernas kompetens på migrationsområdet. Men det finns en betydelse i att samarbeta rörande exempelvis återvändandedirektivet och Eurodac. Det är sådant som vi gärna skulle vill se att man gick vidare med

i dag. Det finns en samsyn bland medlemsstaterna om dessa saker. Det är också viktigt att vi kan upprätthålla EU:s yttre gräns. Hur ser statsministern på att gå vidare med vissa av delarna rörande migrationspolitiken?

Avslutningsvis vill jag säga några ord om brexit. Det är en oroande utveckling. Risker för en oordnad hård brexit tycks öka. Misstroendeomröstningen om Theresa May kommer att ske i kväll. Man kan tycka att den brittiska regeringen inte borde ha slutförhandlat ett avtal med EU som den inte har stöd för i parlamentet. Samtidigt är saker och ting som de är just nu. Stöd för avtalet tycks, av allt att döma, saknas i det brittiska underhuset. Sverige är samtidigt ett av de länder som skulle skadas allra mest av en hård oordnad brexit. Borde vi då inte vara beredda att anstränga oss mer och att öppna för att omförhandla och göra vad vi kan för att undvika en hård brexit? Man kan, som sagt, tycka att britterna borde vara mer eniga och ha en tydligare strategi. Men så är inte fallet. Jag skulle därför önska en mer pragmatisk inställning från regeringens sida vad gäller brexit och från EU:s sida som helhet. Det kommer förmodligen inte att vara tillräckligt att bara ändra i några skrivelser. Såväl stora delar av Theresa Mays eget parti som Stefan Löfvens systerpartikamrater i Labour tycker ungefär samma sak, att det krävs större förändringar. Är regeringen beredd att verka för att man ska göra mer och även verka för att omförhandla avtalet om så krävs för att undvika en hård brexit?

Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Jag ska först svara på Socialdemokraternas fråga som gällde om Theresa May faller. Detta är ett avtal mellan två parter. Det återstår därför att lite grann se vad den inrikespolitiska slutsatsen blir av detta i Storbritannien innan vi vet vad vi ska förhålla oss till. Men det är ett avtal mellan den brittiska regeringen och EU. Vi får helt enkelt se.

Det har varit samma sak vid behandlingen av själva avtalet. Man har frågat vad vi kommer att göra om det blir så eller så. Det beror mycket på vad britterna själva vill åstadkomma. Frågan är därför lite svår att svara på. Men det är klart att det komplicerar hela situationen.

När det gäller den inre marknaden och att vi fullföljer det som inte är åtgärdat, är det inte riktigt beslutat att implementera det som är beslutat. Sedan brukar vi från svenskt håll understryka inte minst den digitala inre marknaden och tjänstesidan. Där går det att göra mycket mer för att dra nytta av den inre marknaden. Det är två områden som vi gärna prioriterar.

Karin Enström och Moderaterna tar upp Storbritannien. Vi delar uppfattningen om det problem som hon tar upp. När det gäller MFF, långtidsbudgeten, trycker vi på att man ska hålla omfattningen på utgifterna nere eftersom en nettobetalare är borta. Det är inte alla som ser det riktigt så, men det är vad vi trycker på. Vi trycker också på en rättvis fördelning och frågan om konditionalitet, att man faktiskt måste leva upp till gemensamma åtaganden för att dra nytta av olika saker. Där har vi en samsyn med en rad länder och driver detta tillsammans med dem.

När det gäller migrationsfrågan delar jag inte uppfattningen att vi i Sverige har väntat. Vi agerade när det var som det var i Sverige. Sedan har det varit en diskussion därefter hur vi ska göra med kommande lagstiftning. Där menar jag fortfarande att det är klokt att vänta på vad som sker inom ramen för EU. Vi vill att EU ska ha en gemensam asylpolitik

och en gemensam migrationspolitik, därför att det underlättar också för Sverige. Då är det viktigt att få den på plats, och när den är på plats vet vi också vad som krävs av oss. De flesta av dessa rättsakter – sex av sju – om jag kommer ihåg rätt, kommer att vara ganska tvingande. Det är inte direktiv utan förordningar, och de kommer att ha betydelse för oss.

Sedan är frågan om man ska gå fram med några av dem – fem av sju. Sverigedemokraterna frågade samma sak. Vi har inte uteslutit det. Men man måste tänka sig för så att man inte gör ett misstag och bjuder på för mycket, så att den fråga som vi vill ha löst blir kvar olöst. Vi vill gärna ha denna möjlighet – ja. Men vi har inte beslutat om detta. Sedan finns det olika uppfattningar bland medlemsstaterna. Tyskland har gett uttryck för något liknande om att gå vidare med några, medan Frankrike säger att de vill ha alla sju i samma beslut och i samma paket. Vi lämnar därför lite öppet där. Det får helt enkelt avgöras av hur vi får det bästa slutresultatet.

När det gäller Ryssland och eventuella nya sanktioner tänker regeringen att det vore på sin plats, mot bakgrund av agerandet i Azovska sjön. Men risken är uppenbar: Med de ståndpunkter som vi har redan i dag, där några länder faktiskt tvivlar på dagens sanktioner, menar vi att det just nu är bäst att se till att behålla enigheten och att behålla dagens sanktioner. Då kan det vara väl så riskabelt att ge sig på nya. Då kommer denna diskussion upp, och den blir svårare. Vår prioritering är därför att behålla enigheten om att behålla dagens sanktioner.

Autonomi är inget ord som vi brukar använda. Men detta är språk som har använts tidigare. Vi är ändå noga med att betona behoven av det transatlantiska samarbetet, samarbete med Nato och så vidare. Det är sådana saker som nämns i slutsatserna. Det är så att säga inget brott mot dessa samarbeten. Där har vi en samsyn. Men ordet kan låta lite främmande. Men det har som sagt använts tidigare.

Sverigedemokraterna tog upp Rysslands agerande och tydligheten där. Det är därför som det är så viktigt med enigheten, att vi är eniga om att behålla sanktionerna och om att detta är ett agerande som helt enkelt inte är förenligt med folkrådet. Det är viktigt att vi håller fast vid det.

När det gäller långtidsbudgeten har vi olika uppfattningar om detta med att villkora. Från vår sida menar vi att om man är med i en förening är det inte bara att plocka ut stöd och bara göra det enkla, så att säga, och att välja vad man vill göra och vad man inte vill göra. Det fungerar inte i någon annan organisation, och det borde inte fungera så här heller. Där får vi konstatera att vi har olika uppfattningar.

Frågan om migration och samarbete har jag svarat på, att vi vill avvakta vad vi ska välja.

När det gäller brexit är det inte meningen att avtalet ska omförhandlas. Det må vara vilket parti som helst i Storbritannien eller andra som tycker det, men det vore en utförlöpa. Detta har förhandlats i två år. Om man då skulle gå tillbaka och säga att det ska förhandlas om kanske man inte blir nöjd ändå med det eftersom man skulle kunna få något lite bättre. Nu är det förhandlat så långt det går med beaktande av balansen när det gäller att ha så nära relationer som möjligt och göra ett för båda parter så acceptabelt utträdesavtal som möjligt. Samtidigt är det en skillnad om man är utanför eller inne. En organisation som tillåter samma förmåner oavsett om man är utanför eller inne riskerar att upplösas. Det är viktigt att dra den gränsen och visa en tydlig balans. Nej, det ska inte ske någon omförhandling. Men

vi är redo att göra vad vi kan – det har också andra uttryckt – för att det ska bli en lycklig lösning på detta. Det ska inte vara en omförhandling, men om det går att tydliggöra någonting viktigt som behövs för Storbritannien så låt oss då pröva det. Men det finns inget stöd över huvud taget för en omförhandling av avtalet.

Anf. 7 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag tackar statsministern för redovisningen. Jag väljer att börja med brexit och säger direkt att jag är beredd att ge statsministern mandat att underteckna en deklARATION för att underlätta att Storbritannien antar ett ordnat avtal om landets utträde ur Europeiska unionen. Vi har varit inne på denna fråga flera gånger tidigare i dessa sammanhang och ser det som ytterst angeläget att stilla den oro som människor har om det som komma skall i detta avseende. Det gäller människor och individer såväl som verksamheter och företag. Det gäller, som sagt, att så snabbt som möjligt stilla denna oro så att utvecklingen kan fortsätta både i Storbritannien och på den europeiska sidan, därav mitt mandat till statsministern i detta avseende.

I övrigt kommer inga avgörande beslut att fattas på detta rådsmöte. Men jag ska framföra några kommentarer och önskemål från min sida. Jag tycker faktiskt att det vore på sin plats att i migrationsavsnittet också tala lite grann om humanitet. Det är mycket om stängda gränser, om uppbyggande av gränskontroller och liknande. Men det är i stort en total avsaknad av den humanitet som jag tycker att vi och Europeiska unionen ska visa gentemot dem som har ett behov av att fly från krig och elände i andra delar av världen.

Ett annat önskemål är att vi kunde visa styrka mot den ryska aggressionen i Ukraina. Jag respekterar den inställning som statsministern har intagit och har förståelse för densamma, men jag vill ändå ha till protokollet antecknat mitt önskemål i det här avseendet. Det är nämligen inte förenligt med folkrätten, och det bör påtalas på det absolut strängaste sättet.

Likaså vore jag glad om statsministern i sitt anförande på Europeiska rådet kunde ta upp frågan om strategisk autonomi. Det pågår ju på många håll en utveckling av ett gemensamt europeiskt försvar. Vi är inte ense om detta. Jag tycker att vi från svensk sida borde påtala på rådsmötet att vi inte vill gå den vägen, utan vi vill behålla den transatlantiska länken. Vi är noggranna med att tala om det i alla olika sammanhang och bör göra så även på det här rådsmötet. Detta är ett önskemål framfört från min sida inför mötet i Europeiska rådet som komma skall.

Anf. 8 JONAS SJÖSTEDT (V):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

När det gäller brexitavtalet som ser ut att falla i underhuset, även om det kommer att ske i januari, förstår jag att regeringen inte kan säga någonting annat än att det inte kan omförhandlas – till dess att det har fallit. Sedan kanske det gäller både för Storbritannien och Centerpartiet att ett nej kan bli något annat så småningom. Vi får väl se.

När det gäller slutsatserna i övrigt har vi inte fått någon text, i alla fall inte den senaste versionen som jag har sett vad gäller Kertjsundet och

Ryssland. Det är lämnat utan text. Har det kommit någon ny version sedan dess? Nej, det har det inte gjort.

Jag förstår att det är problem med sanktionerna, även om jag helt stöder att sanktionerna borde skärpas. Men jag tycker att det är viktigt att texten påtalar att det är ett klart brott mot internationell rätt, att man skriver in att det är ett brott mot internationella konventioner på olika sätt så att det blir en tydlig markering mot Ryssland i slutsatserna.

När det gäller slutsatserna i övrigt delar jag Eskil Erlandssons syn att det är obalanserat om migrationen. Nu saknas helt skrivningar om gemensamt ansvar, hänvisningar till asylrätt och även annat. Det blir en slagsida åt repressiva åtgärder och åt att i praktiken vara beroende av grannländer som Turkiet och Libyen.

Vi kan inte heller ställa oss bakom den militära delen i och med att vi inte stöder att EU utvecklar en militär sida och tar budgetmedel till det.

Jag har även en fråga om det här mötet med Arabförbundet. Det är klart att konflikterna i Syrien och Jemen kommer att vara viktiga när man möter Arabförbundet, och Sverige har tagit bra initiativ och tagit på sig en viktig roll när det gäller Jemenkriget. För att öka pressen på den koalition som bombar Jemen tror jag att det är viktigt att följa upp de individuella beslut som har tagits i en rad medlemsländer om vapenembargon mot Saudiarabien, Förenade Arabemiraten och andra och får upp dessa länder på EU:s embargo lista, där det ju redan finns en rad stater. Jag tror att det är viktigt för att komma vidare i pressen för att få konflikten att upphöra.

Jag tänkte därför fråga om regeringen är för att föra upp Saudiarabien och Förenade Arabemiraten på embargo listan. Det är ett viktigt budskap för att sätta press på parterna inför toppmötet med Arabförbundet.

Anf. 9 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Jag vill inleda med att instämma i det som Moderaterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet har sagt om Ukraina, nämligen att det är viktigt att vi är både tydliga och tuffa i våra formuleringar för att markera att vi inte accepterar annekteringen av Krim, inblandningen i östra Ukraina och så vidare.

Ordförande! Jag har tre olika inlägg som jag vill bidra med i dag. Det första gäller brexit, det andra migration och frågan om de flyktingar som finns i Turkiet, och det tredje handlar just om avsnittet som har med kampen mot rasism och främlingsfientlighet att göra.

Om man tittar på situationen och ovissheten om brexit ser vi att det pendlar fram och tillbaka. Näringslivet, företagare och många människor är beroende av ett slut på denna diskussion och väntar på att kunna planera sin vardag. Denna ovisshet tär på många, och det är viktigt att vi kommer till skott med beslut i frågan.

Det brittiska parlamentet har, som sagts här i dag, nyligen skjutit upp beslutet eftersom Theresa May insåg att hon skulle förlora omröstningen på grund av missnöje med nödlösningen, främst på grund av den irländska gränsen, kan man säga. Under dagen har en misstroendeomröstning väckts mot premiärministern, vilken kommer att hanteras senare i parlamentet. Vi vet inte ens om hon ska avsättas eller om hon ska sitta kvar.

Det är en oviss utveckling, och deadline för utträde, den 29 mars, närmar sig. Det handlar om ungefär tre månader. Det är en ovisshet för

miljoner briter som bor och verkar i EU och för de ca 30 000 svenskar som bor i Storbritannien. Det är en ovisshet för näringslivet och de svenska företag som verkar i Storbritannien och de som har handel med Storbritannien. Det behövs beslutsamhet så att dessa oklarheter får ett slut.

Det brittiska parlamentet behöver fatta ett beslut. Europeiska ministerrådet har godkänt överenskommelsen, och det har även den brittiska regeringen med utgångspunkten att man ska vara överens till den 29 mars, alltså om några månader. Med det utspel som har skett de senaste dagarna i parlamentet i Storbritannien har situationen ändrats.

Enligt Kristdemokraterna har Storbritannien tre alternativ att välja mellan: Man kan lämna EU utan en överenskommelse, vilket ingen av oss vill ha, man kan välja att gå med på överenskommelsen om ett ordnat utträde, en brexit som blir gynnsam för alla parter, eller så kan man välja det tredje alternativet, det vill säga att fortsätta vara medlem i Europeiska unionen och lämna folkomröstningen om utträde bakom sig. Men som statsministern sa tidigare: Att fortsätta att förhandla är inget alternativ.

Samtidigt är det viktigt att hitta en väg framåt för ett ordnat brexit, om det fortfarande är det brittiska parlamentets vilja. En hård brexit är som sagt något som vi vill undvika till varje pris. Det skulle vara förödande för svenska företag, för Sverige, för EU och för Storbritannien. Min fråga till statsministern i det här avsnittet är om det finns någon fundering bland EU:s 27 länder om att kunna skjuta fram den deadline som är planerad att vara den 29 mars. Kan man skjuta fram den för att under tiden hitta en lösning på tvisten om irländska gränsen? Det var den första frågan.

Fortfarande gäller att antisemitism är ett växande problem inom EU, detta enligt en färsk undersökning. Även i Sverige utsätts judar för trakasserier, hot och våld. Judiska mötesplatser och byggnader utsätts för vandalisering, och många judar känner sig rädda och hotade och är otrygga i sin tillvaro och vardag.

Bristen på respekt för mänskliga rättigheter och människovärdet har ökat i EU. Extrema islamister och högerextrema grupper förnekar Förintelsen, hotar judar och sprider hat mot judar via sociala medier. Judars trygghet och säkerhet är hotade i flera europeiska länder.

Alla människors lika och okränkbara värde måste respekteras och judarnas trygghet garanteras. Inte minst antisemitismen via sociala medier måste stoppas. Det är viktigt att de som begår dessa hatbrott lagförs. Det är inte acceptabelt att judar i Malmö flyttar från kommunen på grund av trakasserier och otrygghet. Sverige och EU bör med kraft agera mot antisemitism, rasism och diskriminering, som statsministern sa.

Även EU och Sverige bör på allvar ta tag i denna fråga och bekämpa antisemitism, rasism och främlingsfientlighet liksom andra former av intolerans i samhället. Genom bland annat information och samverkan med civila samhällsorganisationer såsom olika religiösa institutioner kan vi bekämpa hatbrott och hatpropaganda och verka för ökad tolerans.

Min förhoppning är att det arbete som EU har inlett med att bekämpa antisemitism och rasism tas på allvar och att EU:s medlemsländer har en långsiktig plan, där man avsätter medel och resurser till rättsväsendet för att stoppa antisemitismen och öka respekten för grundläggande mänskliga rättigheter.

Ordförande! Kristdemokraterna vill att Sverige ska vara drivande i EU i denna fråga och följa upp de åtgärdsplaner som planeras för att motverka och stoppa antisemitismen.

Ordförande! Min fråga om migrationen gäller egentligen syriska och irakiska flyktingars situation i Turkiet. Några miljoner flyktingar befinner sig i dag i Turkiet, och deras önskan är antingen att återvända hem till en säker och trygg tillvaro eller att ta sig vidare till Europa om de får möjlighet till det.

EU:s överenskommelse med Turkiet om ekonomiskt stöd mot att Turkiet tar ansvar för dessa flyktingar har minskat flyktingtillströmningen till EU. Med andra ord får Turkiet miljarder euro i ekonomiskt stöd för att hjälpa dessa människor i avvaktan på att situationen förbättras i Syrien och i Irak. EU har nyligen lovat Turkiet 3 miljarder kronor mot att Turkiet tar ansvar för dessa flyktingar. Turkiets ekonomiska situation är instabil, och det politiska ledarskapet hotar till och från EU i frågan om större ansvarstagande och mer pengar. Frågan är om denna överenskommelse är hållbar.

Ordförande! EU försöker köpa sig tid med denna överenskommelse och hoppas att flyktingar etablerar sig i Turkiet eller återvänder hem inom snar tid. Kristdemokraterna anser att det är dags för EU att börja hjälpa till med att återuppbygga områden i Irak och hjälpa flyktingar att återvända hem samt planera för återuppbyggnad av områden i Syrien där det råder vapenvila och säkerheten har ökat.

Hur ser statsministern på framtiden och hållbarheten för denna överenskommelse med Turkiet?

Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Jag börjar med Centerpartiet och Eskil Erlandsson. Först vill jag tacka för stödet för en deklaration för att underlätta.

Vad gäller migrationsavsnittet och humanitet är det någonting som vi har drivit och fått gehör för tidigare. Jag har uttryckt väldigt klart, och det ligger fast, vikten av att rädda liv och att stå upp för internationell rätt. Mer måste göras för att färre ska tvingas fly, det handlar om bättre villkor i flyktingläger och så vidare. Det som det här just nu handlar om är en avstämning kring att detta arbete fortsätter. Det är alltså inget nytt och annorlunda, utan det bygger på precis samma grund där humaniteten är starkt i fokus.

När det gäller det ryska agerandet har vi prioriteringen att den nuvarande sanktionen ska vara i kraft. Jag kommer dock absolut att säga att vi menar att det som nu har skett i Azovska sjön mot de ukrainska fartygen är ett brott mot folkrätten. Det kommer jag absolut att ge uttryck för, och jag tycker att det borde finnas med i vår ståndpunkt som är ett uttalande vad det här faktiskt är å ena sidan, och å andra sidan att välja att inte gå vidare med ytterligare sanktioner, eftersom det skulle riskera dagens sanktioner. Det är det som är strategin, så att säga.

När det gäller autonomi och vår uppfattning är det så att man i slutsatserna hänvisar till och går igenom det samarbete man har med European Defence Industrial Development Programme, European Defence Fund och så vidare. Sedan står det så här precis i slutet: While complementing and reinforcing the activities of NATO and strengthening EU-NATO cooperation. Jag tycker att det är väldigt tydligt där att det inte finns någon ambi-

tion att liksom kapa de banden och det samarbetet utan snarare tvärtom. De här ska alltså löpa parallellt.

När det gäller Vänsterpartiets frågor är det samma sak när det gäller Ryssland och folkrätten. Det blir samma svar när det gäller migrationen och balansen för humanitet.

När det gäller Arabförbundet har inte minst Tyskland tagit upp frågan om embargo, men den diskussionen har inte gått vidare i EU. Sverige har en egen tydlig exportlagstiftning som vi dessutom nyss har skärpt. Vi måste förhålla oss till vår egen nationella lagstiftning. Men EU har inte tagit diskussionen vidare om embargo.

Så till Kristdemokraternas frågor. Vi delar i allt väsentligt det som sas om brexit och osäkerheten. Den osäkerheten gör att det är väldigt viktigt för oss. Vi har haft ett strukturerat arbete pågående sedan någon gång under våren. Vad händer i det fall vi inte skulle få ett ordnat utträde?

Det gäller verkligen att tänka till om vad som då sker med medborgarnas rättigheter, företagen och de olika sektorerna. Det har pågått ett sådant arbete med de olika branscherna, Svenskt Näringsliv, de fackliga organisationerna och så vidare för att analysera. Vad kan komma att hända, och vad är det vi då behöver förbereda? Det är ett väldigt viktigt samarbete.

Vad gäller att skjuta fram deadline kan jag inte riktigt se det. Vi måste, som jag har sagt tidigare, avvakta. Vad vill britterna? Vi har sagt att vi vill underlätta för dem att få ett ordnat utträde. Men det är oklart också med den åsiktsskillnad som finns i underhuset. Vad blir resultatet? Vad blir deras slutsats? Vad är det man då eventuellt vill göra annorlunda? Gränsen går vid, som tidigare sagts av flera, att det inte är aktuellt att omförhandla avtalet. Men kan man på andra sätt underlätta för att det blir det bästa möjliga utträdet, så låt oss då se på det.

Jag delar helt uppfattningen om problemet med antisemitism. Jag vill gärna ge uttryck för det och tacka för ett väldigt bra inlägg. Det är oerhört viktigt att vi håller upp det problem vi bevisligen också har i Sverige. Vi ska göra allt för att EU arbetar med det. Därför är jag glad att det finns med i slutsatserna och att vi slår fast att arbetet måste fortsätta på EU-nivå. Men det är lika viktigt här hemma i Sverige.

Vi ska göra allt. Det är därför som vi på olika sätt har lyft fram problemet och också diskuterat hur vi kan stärka skyddet. Det gäller framför allt hur vi ser till att vi inte hamnar i situationen med dessa vidriga uttryck för hatet mot judar men även andra minoriteter. Det tänker vi fortsätta med. Det är också därför jag nämnde konferensen 2020.

Det mottas positivt att Sverige är berett att engagera sig igen med en sådan konferens. Det är bra att vi har samsyn i det. Sverige ska vara drivande. Det är ingen tvekan om det. Det är ett gift i vårt samhälle. Vi ska inte ha det, och då ska vi hjälpas åt.

Vad gäller migrationen vill jag ändå säga att det inte är så att EU betalar in till turkiska staten. EU har kommit överens om med Turkiet att människor som bor i Turkiet behöver få hjälp med boende, mat, arbete, skolor för barn och ungdomar. Det är till specifika projekt som EU betalar till. Det är inte till Turkiet för att de ska göra det.

Det är väldigt tydligt att det måste vara tydliga projekt som är avgränsade. Vi ser vad det är som ska göras, och så går det till den som gör den insatsen. Det är en viktig distinktion att göra. Det är för att barnen

som finns där ska få det bästa möjliga. De måste ha rätt till skolgång, och de vuxna har rätt till arbete och bra boende. Det gäller att göra det så drägligt som möjligt för flyktingarna som tvingas lämna sina hemländer.

Det tycker jag är viktigt att ha sagt liksom att vi i Sverige driver på frågan om återuppbyggnad. Vi har legat före där. Vi har exempelvis sagt om Syrien att när det en gång tar slut måste vi ligga före och tänka: Hur kan vi hjälpa till med att göra det drägligt för människor? Problemet är bara att du där har en regim som fullständigt struntar i landets utveckling. Det går inte att först lägga sitt eget land i ruiner och sedan säga: Nu ska vi sitta kvar, och ni får hjälpa oss att bygga upp det. Det finns ett annat perspektiv att ta hänsyn till.

Sverige är pådrivande och ligger före i att se till att vi tänker nästa steg. Hur gör vi det så bra som möjligt för de människor som sedermera förhoppningsvis ska kunna flytta hem igen?

Anf. 11 TINA ACKETOFT (L):

Tack så mycket, statsministern, för redogörelse och svar!

Man ska inte finna tröst i att det även finns andra länder som har problem med förhandlingar i regeringar och parlament. Men vi kan skänka Theresa May en tanke på många sätt, speciellt när det gäller en så viktig fråga om Storbritannien också för svenska delar. Jag ställer mig bakom det Eskil Erlandsson sa. Statsministern har Liberalernas mandat. Det gäller inte att förhandla. Någonstans tar en förhandling slut. Då övergår det snarare till: Hur underlättar vi för att vi ska komma fram till en bra lösning i den härva som har blivit?

På agendan står också långtidsbudgeten. Det är en diger agenda utan många hårda beslut som kommer att fattas. Det står om långtidsbudgeten och klimatet. Det ger mig en tanke. Statsministern säger att det ska kosta att inte ta ansvar i den kommande långtidsbudgeten. Till det skulle jag vilja sälla att det då måste kosta att inte ta ansvar för klimatet.

Det gäller de nationella angelägenheterna. Vi hade en budgetdebatt i riksdagen tidigare i dag där det blev tydligt att olika partiers budget får direkt effekt på klimatpåverkan som Sverige kommer att ha i framtiden. Jag skulle vilja skänka den reflektionen till statsministern att det ska kosta att inte ta ansvar i kommande långtidsbudgetförhandlingar även när det gäller klimatet.

När det gäller migrationen efterlyser även jag humanitet. Statsministern säger att vi har det stående på dagordningen. Men det kräver ändå att vi fortsätter att lyfta fram det. När jag läser utkastet till slutsatserna ser jag att vi inte lägre pratar om ett gemensamt asylsystem. Vi pratar i stället om att stärka gränserna mot dem som måste kunna fly.

Vi står inte ett dugg bättre rustade i dag eller i en kommande framtid om vi inte gör någonting gentemot vad vi gjorde 2015. Vi har fortfarande samma kaos som väntar runt hörnen. Humanitet kombinerat med gränsskydd är vägen att gå framåt.

När det gäller Rysslands agerande förstår också jag att vi måste balansera det så att vi behåller de sanktioner vi har. Men det går inte att inte markera mot Ryssland att det som har skett i Kertjsundet är ett brott mot internationell rätt. Där uppfattar jag att regeringen och Liberalerna är på samma linje.

Det är fruktansvärt att vi ska behöva föra upp stycket om hatbrotts och antisemitism på dagordningen igen. Flera föregående talare har fört fram problematiken som vi ser här hemma i Sverige. Jag skulle vilja påstå att vi ser det ännu mer i flera av EU:s länder.

Det är en otroligt viktig fråga. Problemet som jag ser med denna formulering är att vi igen glömmer den grupp som kanske har blivit mest diskriminerad. Människor höjer knappt ögonbrynen för att de fortfarande blir diskriminerade i Sverige men speciellt i många av EU:s länder. Det gäller romernas rättigheter.

Jag skulle vilja säga till statsministern: I stället för att baka ihop alltihop, att särskilja antisemitismen men sedan bara tala om övriga minoriteter, är det viktigt att vi sätter namn också på de andra minoriteterna.

Jag blir fruktansvärt illa berörd och förfasad över den antisemitism som jag ser också i Skåne. Men vi får inte glömma den antiziganism som är förhållandevis i Sverige men också i allra högsta grad i flera av våra andra medlemsländer.

Anf. 12 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Klimatet är en av frågorna på den digra agendan på Europeiska rådet. Jag vill ställa en fråga om det.

Det är dramatiska tider för såväl klimatet som den svenska regeringsbildningen. FN:s specialrapport om 1 ½ grad visar att det är fullkomligt nödvändigt att göra en historisk klimatomställning av samhället. Vi har inte många år på oss. Forskarna säger att det rör sig om tio år. Men det kan troligen vara ännu kortare än så.

Om vi inte ställer om blir konsekvenserna ödesdigra. Vi talar om torka, skogsbränder, brist på vatten och i ett globalt perspektiv stora flyktingströmmar. Redan i dag är 20 miljoner på flykt på grund av väderrelaterade händelser enligt FN.

I eftermiddag och senare under veckan kan det bli så att vi här i Sverige hamnar med en politisk budget trots att en ny regering inte är utsedd. Om den budgeten röstas igenom innebär den faktiskt en klimatslakt där flygskatten rivs upp, bensinskatten sänks, koldioxidskatten för jordbruket och skogsbruket minskas, klimatklivet halveras och stödet för solceller minskas radikalt.

Sverige har den här mandatperioden verkligen drivit på för klimatet, haft höga ambitioner och gjort stora satsningar. Det har fått gensvar i EU och internationellt. Nyligen har Sverige återigen rankats som landet med den bästa klimatpolitiken i världen i det oberoende Climate Change Performance Index.

Sverige är med andra ord ett litet land som kan ha stor påverkan i klimatarbetet i EU och internationellt. Flera partier har framfört att vi kan jobba med klimatet internationellt i stället för att göra det på hemmaplan. Det är mer effektivt. Men det fungerar inte riktigt så. Vi behöver också ha en hög trovärdighet i klimatarbetet.

Framför oss ligger nu arbetet med EU:s långtidsbudget där vi från svenskt håll vill satsa på klimatinvesteringar och också den långsiktiga klimatstrategin där kommissionen har tagit fram ett förslag samt inte minst det nu pågående klimattoppmötet i Katowice.

Min fråga är helt enkelt: Vad tror statsministern om Sveriges möjligheter att framgent driva ett offensivt klimatarbete i EU och också internationellt som vi så väl behöver?

Anf. 13 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Först gäller det som Liberalernas Tina Acketoft sa om stödet för hanteringen av brexit. Det tackar jag för.

När det gäller långtidsbudgeten och att inte ta ansvar för klimatet kan man lägga in mycket i den konditionalitet som kommer att diskuteras. När det gäller ramen för kommande budget sägs det att 25 procent bör gå till klimatåtgärder. Det tycker jag är bra. Det är definitivt en ambitionshöjning. Då gäller det också att hålla i den så att medlemsstater får leva upp till sin del.

När det gäller migration och humanitet är det inte så att vi antar nya slutsatser hela tiden, utan det humanitära perspektivet är fastslaget. Jag har inget emot att ta upp och nämna behovet av att vi kommer ihåg det och trycker på det. Det kan jag absolut göra och vill gärna göra, för det är viktigt att ha den balansen.

När det gäller Ryssland är vi överens om och markerar brottet mot folkrätten i Kertjsundet.

Vad gäller hatbrott och antisemitism står det i slutsatserna ”and all forms of”. Jag kan förstå synpunkten, och jag har precis samma uppfattning i sak. Risken är bara om man räknar upp att det kommer någon minoritet som säger: Oss har ni också glömt. Här vill man betona antisemitismen men också tala om ”all forms av racism and xenophobia”. Där ryms självfallet romerna. All rasism och allt hat mot minoriteter är lika vidrig, inklusive den som riktas mot romer.

Miljöpartiet talade om klimatet. Jag delar den uppfattningen. Sverige drev att det ska vara under 2 grader men helst under 1 ½. Det är så allvarligt att det är precis den riktningen vi måste ha. Sverige har naturligtvis möjligheter att driva på även i fortsättningen. Vi har drivit på och räknas som föregångare här och en banérförare för klimatomställningen.

Det är bland annat därför som Isabella Lövin har blivit utsedd till ordförande i en av de förhandlingsgrupper som nu jobbar i Polen. Det beror på att Sverige och Isabella Lövin har ett sådant erkännande och en respekt. Då är det helt korrekt att säga, men det hör hemma i den inrikespolitiska diskussionen, att det får man när man själv visar att man går före. Går man inte före har man inte samma respekt och förtroende. Så är det. Vad vi gör här hemma har betydelse. Det är helt korrekt. Det är möjligtvis en lite annorlunda diskussion. Men jag delar uppfattningen.

Anf. 14 MARKUS SELIN (S):

Fru ordförande! Tack, statsministern, för en informativ genomgång och svar på alla våra frågor!

Vi har tidigare varit inne på att världens blickar är riktade mot klimatmötet i Polen just nu. Jag blir glad över att Sverige är pådrivande i de här frågorna, för det här är en ödesfråga. Det är en fråga om vår existens. Jag kan bara instämma och bli glad över att Sverige driver på.

Kopplat till det och till redan fastställda mål för 2050, som statsministern var inne på i sitt anförande, undrar jag hur statsministern ser på våra

2018/19:14
12 december

insatser, aktiviteter och metoder – utsikterna, helt enkelt – när det gäller hur vi härifrån och framöver, till 2050, ska kunna bli klimatneutrala.

Anf. 15 JÖRGEN WARBORN (M):

Ordförande! Tack till statsministern för genomgången!

Jag vill ställa en fråga om den inre marknaden. För några veckor sedan kom kommissionen med ett meddelande om den inre marknaden, och där finns flera uppgifter som gör att man kan bli rejält orolig, skulle jag vilja hävda. För det första ser vi att andra ekonomier växer mycket snabbare än EU:s, och för det andra ser vi att handeln inom den inre marknaden har stannat av. Mätt i andel av bnp ligger handeln med varor i princip helt stilla nu, och handeln med tjänster ökar, men inte alls så mycket som potentialen är.

Jag välkomnar att kommissionen har gjort den här genomlysningen. Jag tycker att det är bra att det nu tas upp en diskussion i Europeiska rådet och att det sedan förs en djupare diskussion i vår.

När jag har lyssnat på vad olika aktörer menar är anledningen till den här avstanningen finns det naturligtvis flera beskrivningar, men återkommande är att man säger att kommissionen har valt att fokusera på fel saker. Kommissionen själv menar i slutsatserna att man vill driva frågor om den sociala pelaren och ökad beskattningsrätt för EU, medan näringslivsföreträdare i Sverige menar att det är fel väg att gå.

Min fråga till statsministern är först och främst vilken linje den svenska regeringen driver för att få fart på handeln inom den inre marknaden. Den här frågan tangerar lite den fråga som Pyry Niemi tidigare ställde, och då svarade statsministern att man nu ska fullfölja det som inte är åtgärdat. Det kan ju betyda flera saker. Det första det kan betyda är att beslut och direktiv som är fattade inte genomförs i medlemsstaterna. Är det så undrar man hur regeringen och statsministern kan påverka den processen.

Det andra man kan tänka sig att det betyder är att det i kommissionens pipeline ligger många förslag – jag tror att man har initierat 67 förslag varav 44 fortfarande återstår att genomföra. Är det detta som statsministern syftar på undrar jag lite grann vad man kan göra för att få ytterligare fart på de 44 förslag som återstår.

Det tredje och sista alternativet är att man tar nya initiativ för att få fart på det som statsministern också nämnde, alltså tjänstemarknaden och den digitala marknaden. Är det vad som avses för att fullfölja det som har åtgärdats vore det intressant att höra vilka förslag man vill gå vidare med från regeringens sida.

Låt mig sammanfatta. Hur avser statsministern agera på mötet nu i veckan för att vi ska få extra fart på den inre marknaden?

Anf. 16 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Tack, statsministern, för tidigare svar!

Jag skulle vilja återkomma till frågan om vapenembargo och Jemenkonflikten. Sverige följer bindande lagstiftning om vapenexport på flera nivåer. Vi har en nationell lagstiftning – det har alla EU-länder som exporterar vapen – vi har en EU-lista med vapenembargo och vi har en FN-lista med vapenembargo. Vi följer alla tre.

Om jag förstår statsministern rätt har Tyskland tagit upp att man vill sätta upp krigförande länder i Jemenkonflikten på EU:s embargo lista men att Sverige inte är för detta. Där är vi oeniga. Jag tycker att det hade varit rimligt att inleda ett vapenembargo mot såväl Förenade Arabemiraten, dit

Sverige har stora vapenordrar på gång, som mot Saudiarabien där det mer är restleveranser just för tillfället.

Jag skulle gärna vilja ha klarhet i det här. Är det verkligen så att Sverige har motsatt sig att sätta upp de här länderna, som bombar skolor, sjukhus och ambulanser i Jemen, på embargolistan?

Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! När det gäller handeln och om kommissionen har drivit fel frågor är det ett antal åtgärder som måste till. Det kan vara lagstiftningsakter som måste presenteras eller som har presenterats och som måste slutföras för att de ska kunna implementeras.

Vi har ett kommissionsmeddelande som lägger grunden för det här. Vad Europeiska rådet säger är att nu ska detta arbete slutföras. Det kommer alltså inte att bli en precis, detaljerad diskussion rörande vilka åtgärder som måste till, utan det här är en styrning från Europeiska rådet där man säger: Se nu till att det vi har beslutat, det kommissionen har tagit fram, nu slutförs. Det är en uppmaning från Europeiska rådet. Det gäller naturligtvis både EU och medlemsstaterna i den mån det behövs.

När det gäller embargot och Jemen har vi, alla som sitter runt det här bordet, total enighet i synen på kriget och vad som händer där. Det tyskarna gjorde var informellt. De tog upp det här informellt. De har inte tagit diskussionen till EU formellt och begärt att något ska göras, utan de gav tidigt uttryck för hur de själva såg på sin vapenexport. Det finns alltså ingen formell begäran, och därför är diskussionen inte upp på det sättet, utan det handlar om den nationella lagstiftningen.

I övrigt är det naturligtvis så att Sverige ska åtyda internationella embargon och EU:s embargon.

Anf. 18 ORDFÖRANDE:

Jag har uppfattat att det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna och en oliklydande sådan från Vänsterpartiet. Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

I övrigt vill jag säga att EU-nämnden har ett nytt sammanträde på fredag, och det kommer att äga rum efter statsministeromröstningen i kammaren. Ni kommer att få en kallelse som förtydligar detta inom kort.

Återrapporten är inte tidsatt ännu, så vi får avvakta kommunikationen från kammarkansliet och nämnden.

Tack för i dag!

§ 1 Europeiska rådet

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDE	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 3 PYRY NIEMI (S)	4
Anf. 4 KARIN ENSTRÖM (M)	4
Anf. 5 MARTIN KINNUNEN (SD)	5
Anf. 6 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	6
Anf. 7 ESKIL ERLANDSSON (C)	8
Anf. 8 JONAS SJÖSTEDT (V)	8
Anf. 9 ROBERT HALEF (KD)	9
Anf. 10 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	11
Anf. 11 TINA ACKETOFT (L)	13
Anf. 12 AMANDA PALMSTIERNA (MP)	14
Anf. 13 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	15
Anf. 14 MARKUS SELIN (S)	15
Anf. 15 JÖRGEN WARBORN (M)	16
Anf. 16 JONAS SJÖSTEDT (V)	16
Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	17
Anf. 18 ORDFÖRANDE	17